

DEN TYSKA KRIGSLEDNINGEN

1939—1942

NÅGRA GLIMTAR FRÅN SPELET BAKOM KULISSERNA ENLIGT NÜRNBERGPROCESSEN

Av överste K. HAGBERG, Hässleholm

I DENNA tidskrifts häfte n:r 7 har det andra världskrigets förspel berörts — sådant det framträtt enligt de för författaren då tillgängliga Nürnbergreferaten. När det gäller själva förloppet av den väldiga uppgörelsen, ha dessa referat kanske icke innehållit lika mycket av historiskt intresse, detta därför givetvis, att upptaktsårens spel bakom kulisserna erbjudit åklagarsidan det mest givande materialet. Något har dock kommit fram, som ger glimtar av den ena sidans politiska och militära ledning, sedd inifrån.

*

I dagryningen den 1 september 1939 föllo de första skotten i den tysk-polska uppgörelsen. Den 27 september kapitulerade huvudstaden. I praktiken var dock fälttåget avslutat redan på kvällen den 18, då den polska jättemottin vid Kutno kapitulerade; Hitler döpte också uppgörelsen till »de aderton dagarnas fälttåg». Polenkriget har inte skymtat mycket i de hittills tillgängliga processreferaten. Om själva spelöppningen säger ett av vittnena, generalmajoren Lahausen i den tyska underrättelsetjänsten, att Hitler tog ut fångar ur ett koncentrationsläger, klädde dem i polska uniformer och lät dem anfälla en tysk radiostation. Keitel blev hörd på den punkten och erkände, att han haft vetskap om en plan att anskaffa polska uniformer för att skapa gränsintermezzon. — Under fälttåget — det är också en uppgift från Keitel — disponerade den tyska krigsledningen endast 20 divisioner för försvar i väster. Fransmän och engelsmän torde väl haft inemot 100: det förefaller nästan otroligt, att de icke försökte en operation in i

Tyskland. I ett tal till sina generaler den 22 augusti lugnade dem Hitler på den punkten: han ansåg ett anfall från Maginotlinjen österut för otänkbart — och han fick rätt. Schlabrendorff har dock i sin bok »Offiziere gegen Hitler» ett meddelande om att den tyska krigsledningen fruktade ett sådant anfall och ansåg, att det skulle givit resultat. Keitel har också sagt, att västmakterna vid den polska kampanjens slut försuttit sitt bästa tillfälle. Att anfallet inte kom till stånd sammanhänge givetvis med Belgiens och Hollands neutralitet, med den engelske premierministern Chamberlains överskattning av den tyska krigsmaskinens styrka — berörd i den tidigare artikeln — och med den franska generalstabens inställning på ett försvar av Frankrikes gränser utefter Maginot- och Daladierlinjerna.

*

Vintern efter Polen-fälttåget inträdde den första mera djupgående misstämningen mellan Hitler och hans högkvarter. Han ville gå till anfall västerut redan på hösten 1939, men generalerna satte sig emot. De ville ha vintern på sig för rustningar, ansågo det vanskligt att flytta stridskrafterna från Polen samt önskade längre dagar med tjänligare väder för bättre samverkan mellan marktrupper och flyg. Brauchitsch och Halder förde oppositionens talan, och Keitel stödde dem; vid ett tillfälle förorsakade detta ett uppträde mellan honom och Führern av den art, att överkommandots chef anhöll om en annan post, vilket då som senare avvisades. Den 9 oktober utgav Hitler direktiv för anfallsförberedelser, men väderleken och rustningsförhållandena bragte honom att uppskjuta aktionen så gott som dag för dag mellan den 7 november och den 10 maj. Generalerna vunno sålunda dragkampen den gången — och de visste att utnyttja tiden. Jodl anger arméns styrka den 18 mars till 207 divisioner, innebärande minst en fördubbling under vintern. Och därtill kom den intensiva utbildning, varigenom de tyska styrkorna inför den avgörande kraftmätningen bragtes upp till maximum av prestationsförmåga, inte minst när det gällde att genombryta franska befästningslinjer — av tyskarna kända i detalj från kopiorna i de tjeckiska gränsförten. Verksamheten under den vintern skapade förutsättningar för vårens segertåg, precis motsatsen till vad som skedde på västmaktssidan.

Keitel har sagt, att det också låg politiska grunder bakom generalernas motstånd mot ett anfall i väster redan på hösten:

de ansågo en fredlig lösning möjlig, så länge inte kriget i väster börjat på allvar. Den tyske generalen Thomas — en av motståndsrörelsens män — omtalade även han i ett vittnesmål, att från den icke nazistiska delen av generalitetet under denna tid förbereddes ett försök till fredstrevare, samt att det fingerade attentatet mot Hitler i Bürgerbräukeller, även enligt andra uppgifter iscensatt av nazisterna själva, ordnades av Heydrich för att blockera möjligheterna till ett sådant försök: man angav Secret Service som upphov och använde det hela för att upptända folkets vrede mot allt vad engelsmän hette.

*

Anfallet mot Norge—Danmark planlades under denna vinter. I oktober 1939 väckte Raeder Hitlers uppmärksamhet på saken. I december kom Quisling till Berlin för överläggningar med marinchefen och Rosenberg, vilka i fortsättningen blevo de drivande krafterna; Quisling fick också företräde hos Hitler. I slutet av januari 1940 bildades en särskild stab för operationen, och en månad senare uppdrogs befälet åt generalöversten Falkenhorst, som »accepterade med glädje». Den 1 mars utgav Hitler ordern om företaget och den 2 april bestämdes dagen till den 9 i samma månad.

De första överläggningarna om denna jättekupp visa, att Hitler från början var emot. Han ansåg det fördelaktigare, om Skandinavien förblev neutralt. Raeder och Quisling kunde emellertid lätt övertyga honom genom att påvisa, vad Skandinavien i de allierades händer skulle betyda, samt vilket värde å andra sidan norska baser skulle utgöra i slaget om Atlanten. Keitel har betygat, att betänkligheterna i högkvarteret mot den djärva kuppen voro stora, och Jodl omtalar, att Brauchitsch rasade och inte ville släppa till trupp. I en intervju — innan dessa blev förbjudna — yttrade Jodl, att ett nordiskt försvarsförbund till neutralitetens skydd enligt hans uppfattning helt skulle uteslutet varje tanke på en aktion mot Norge; Danmark utgjorde endast ett följd företag till det norska. Sedan Hitler väl fattat sitt beslut, blev han mer och mer intresserad, kanske inte bara ur krigföringens synvinkel utan även med hänsyn till det intryck, ett lyckligt resultat skulle göra på världsoptionen. Han visade en för hans arbetsvanor eljest ovanlig uthållighet: den 1 april höll han exempelvis en föredragning med alla deltagande generaler, hörde envar i detalj om hans andel i operationen och satt så i konferens tåligt och

intresserat mellan kl. 11 och 19 — det är en helt ovanlig bild av Hitler. Förberedelsearbetet ger även i övrigt flera intressanta inblickar i arbetet inom högsta ledningen. Dit hör, att riksutrikesministern Ribbentrop inte kopplades in på allvar förrän den 3 april; ärendets utrikespolitiska handläggning hade dittills gått på partiets privata utrikesministerium, Rosenbergs »Aussenpolitisches Amt». Göring hölls också utanför rätt länge, deltog första gången i sammanträde den 5 mars, »rasade över att han hållits utanför, rev till sig samtalet och bevisade, att alla dittillsvarande förberedelser voro odugliga» — allt enligt Jodls dagbok. Den 8 april ordnade Hitler — enligt vad Raeder upplyst — en studieresa till västfronten för de utländska militärattachéerna. Och den 9 på morgonen var världen en sensation rikare.

I sitt försvar ha Raeder och Jodl lagt huvudvikten vid att den tyska ledningen blott förekom sina motståndare, och att företaget togs upp, när man kände dessa avsikter. Det synes vara alldeles riktigt, att långt avancerade planer åt det hållet förelågo i den allierade krigsledningen, vilket bl. a. belysts i denna tidskrifts sjätte nummer innevarande år. Men dessa planer kommo inte till tyskarnas kännedom förrän efteråt. Ännu i mitten av mars skrev Jodl i sin dagbok: »Ledaren ger ännu inte order om W (Weserövningen, operationens benämning). Han söker fortfarande efter en förevändning.» Och strax efteråt: »Ledaren har ännu inte beslutat, vilka skäl han skall ange för Weserövningen.»

Ockupationen av Danmark genomfördes ju på några timmar. I Norge tog den däremot längre tid; vapenvilan med den provisoriska norska regeringen ingicks först den 9 juni, sedan de sista västmaktstrupperna med konungen, kronprinsen och regeringen inskeppats två dagar tidigare. Mellantiden inrymde många moment av högsta spänning och oro hos Hitler och hans närmaste medhjälpare — mest för Dietls isolerade grupp längst uppe i norr. Norska folkets hållning medförde också tidvis stark upphetsning; den 19 april på kvällen var bl. a. stämningen krisartad av därmed sammanhängande orsaker. Hitler dekreterade då, att nu måste makt brukas: Terboven skulle sändas dit upp. Göring strök under, och hans beskyllningar för flathet hos invasionstrupperna bekommo Keitel så illa, att denne — eljest känd för sin undfallenhet — kastade portföljen på bordet och gick sin väg: nerverna voro tydligen på helspänn. Den 30 april kunde emellertid Jodl meddela Führern en nyhet av lättande och befriande art rörande operationerna: förbindelse till lands hade uppnåtts mellan

Oslo och Trondheim. Hitler blev »utom sig av glädje» och bestämde på stående fot, att Jodl skulle sitta bredvid honom under middagen. Den 4 maj hade de verkligen stora bekymren lättat i så hög grad, att man kunde låta känslorna uppröras av mindre allvarliga anledningar: Göring gjorde oväsen med anledning av utkastet till operationsöversikt, där en infanterigeneral nämndes namneligen men inte flyggeneralen Milch, som ledde hela den deltagande flygstyrkan. Hitler blev arg och förklarade sig själv vilja göra översikten; ingen annan än han skulle lägga sig däri: överkommandot vore hans stab och inget annat. — När översikten kom en vecka senare, voro alla namn strukna.

*

I väster hade Hitler, som redan sagts, velat gå till anfall redan på hösten 1939, men tidpunkten blev uppskjuten. Under eftervintern vacklade han från tid till annan i sin uppfattning, om Norge—Danmark skulle föregå västanfallet eller komma efter, men fällde till sist utslaget på den grund, att Norge-kuppen behövde de mörkaste nätterna. Det strategiska genomförandet av operationen fick ju denna gången en helt annan karaktär än 1914: Schlieffens väldiga högerväning förkastades, och i stället sköts en sprängkil in något söder om skarven mellan Belgien och Frankrike, drevs fram ända till havet, snörde så av norra Frankrike, Belgien och Holland med de stridskrafter därstädes, som inte kunde rädda sig över till England. Med det så erövrade nordlandet som bas gick man sedan i ett andra tempo till aktion söderut och trängde återstoden av Frankrikes arméer ner mot Maginotlinjens baksida. Själva stötriktningen i det första tempot, valet av den terräng, där kilen skulle drivas in, dryftades i februari; det var Führern själv som utsåg Sedan till den viktigaste genombrottspunkten. Jodl pekade på risken för ett anfall söderifrån mot de genombrytande tyska trupperna, men Hitler förklarade, att fransmännen nog inte komme att anfalla alls: underrättelserna från Holland och Belgien borde avskräcka dem. Jodl hade sina farhågor. Som vi nu veta, blev ju verkligen ett ingripande från söder mot den tyska kilen påtänkt men utfördes utan kraft. — I mitten av februari fick tyskarnas sydligaste frontdel order att i vilseledande syfte demonstrera anfallsförberedelser, och små upplysningar i den riktningen lagades i ordning för landsortspressen — allt med adress till utlandets underrättelsetjänst; under fälttågets förlopp blev det ju också så, att fransmännen allt för länge behöllo stora trupp-

styrkor i söder för att möta en sådan operation. Den 1 maj anbefalldes en dags startberedskap fr. o. m. den 4 maj. Hitler blev nu för varje stund allt oroligare, särskilt sedan det den 7 maj framgick, att förräderi förelåg. Görings privata spionericentral anmälde nämligen då, att Belgiens Vatikan-minister ringt hem till Brüssel och meddelat det förestående anfallet. Det var en av amiralen Canaris utlöpare, som i Rom blottat anfallet. Dagen därefter ingick underrättelse från Holland, att man där gjorde klart skepp till drabbning, och Hitler ville slå till ögonblickligen. Men Göring höll den gången emot och fick tiden satt till den 10. Därefter löpte allt glatt undan: inga meddelanden om kriser eller oro. Den 20 maj förklarar Jodl än en gång, att Hitler var »utom sig av glädje»; det var vid den tidpunkten västmakternas nederlag i fälttågets första etapp stod klart och general Gamelin avgick. Hitler påbörjade utarbetandet av fredstraktaten, där grunden skulle vara restauration av allt som rövats från Tyskland under de senaste 400 åren; engelsmännen kunde gärna få separatfred mot återlämnande av kolonierna — egentligen var Führern den glada dagen rätt blygsam i sina fordringar. Han gav order om att de första förhandlingarna skulle föras i skogen vid Compiègne på alldeles samma sätt som 1918. Och han stannade i kartrummet ända till kl. $\frac{1}{2}$ 2 på natten.

*

Var det verkligen Hitlers avsikt att som avslutning på fälttåget i väster invadera England? Det synes det ha varit. Dagen efter hans ovan omtalade nattarbete i kartrummet — alltså den 21 maj — framlade Raeder resultatet av ett studium i frågan, som pågått sedan november 1939. Den 16 juli utfärdade Hitler direktiv till Keitel om förberedelser, vilka borde vara avslutade till mitten av augusti. Jodl omtalade i ett tal till galedarna den 7 november 1943, att invasionen var förberedd i varje detalj; dock hade man inte tillgång till särskilda överskeppningsfarkoster. Det som omöjliggjorde operationen var det engelska flygets uthållighet, sade han. Landstigningen kunde inte vågas förrän R. A. F. var nedkämpat, och detta lyckades aldrig. Englands nuvarande premierminister Attlee har i höst besvarat en interpellation i frågan och omtalade då, att planerna avsågo överskeppning av två arméer om sammanlagt 25 divisioner till sydkusten mellan Folkstone och Worthing; fallskärmstrupper skulle sättas mot Dover. Göring trodde, sade Attlee, att Luftwaffe skulle kunna

hindra Englands flyg och marinstridskrafter att ingripa, men Raeder delade inte den uppfattningen. Hitler följde marinchefen; mellan september 1940 och våren 1942 uppsköt han planen fyra gånger, och därefter togs den inte mera upp på allvar.

I stället sökte den tyska krigsledningen bryta det engelska folkets motstånd genom anfall mot civilbefolkningen, vilket ju misslyckades.

*

Så kom Sovjetunionen. Efter vittnesmålen att döma stod Hitler rätt isolerad i sitt högkvarter, när han på allvar tog upp Rysslandsfälttåget. Göring sade sig ha avrått — inte av hänsyn till vänskapspakten eller några andra moraliska betänkligheter, skyndade han sig att tillägga, utan därför att han fruktade för Amerikas ingripande och dessutom hade en annan plan i sikte: erövring av Gibraltar och Franska Nordafrika, stopp för den engelska trafiken i Medelhavet och utefter Afrikas västkust, erövring av Egypten. Onekligen ger hans plan vida perspektiv ur tysk synvinkel: marsch mot Indien, handen räckt till japanerna — det hade kunnat skaka det engelska imperiet i dess grundvalar, om det hade lyckats. På den punkten var Göring rätt viss: tyska fallskärmstrupper skulle mycket väl ha kunnat betvinga Gibraltar, ansåg han. — Keitel gick också emot. Han visste, säger han, att Hitler inte skulle låta honom hinna längre än till andra meningen, om han framförde sin åsikt muntligen, och skrev därför ner sina synpunkter i en promemoria. Führern låtsades först inte om denna, utan Keitel fick till sist fråga honom: svaret blev, att innehållet inte var övertygande. Keitel begärde då sitt avsked men fick i stället en uppsträckning.

I mitten av augusti säges Hitler ha meddelat, att punktliga leveranser till Ryssland enligt augustiavtalet 1939 endast behövde beräknas till våren 1941. En av de första dagarna i september gav Jodl direktiv om att ockupationsarméerna i öster skulle förstärkas, men att den totala styrkan borde kamoufleras genom talrika förflyttningar. Samtidigt inkallades Stalingrads senare försvarare Paulus till högkvarteret och fick i uppdrag att färdigställa ett utkast till fälttågsplan. Den 12 november besökte Molotov Berlin. Om förhandlingarna då är inget med säkerhet känt; Göring har givit en version av saken, enligt vilken den ryske utrikesministern skulle krävt säkringar vid Östersjön, vilket Hitler inte kunde godtaga. Förberedelsearbetet intensifierades. Under

november månad upplades i Görings regi planer för Sovjet-Rysslands ekonomiska exploatering. Den 18 december följde den första ordern om operationen »Barbarossa», där det utsades, att de tyska trupperna skulle vara beredda »att besegra Sovjet-Ryssland i ett snabbt fälttåg, innan kriget mot Storbritannien är slut». Alla order härom borde »uttryckas i sådana ordalag, att de kunde tagas för åtgärder av försiktighet, i händelse Ryssland skulle förändra sin nuvarande hållning mot oss». Förberedelserna skulle vara avslutade till den 15 maj. I februari utgingo uppmarschanvisningarna och tidpunkten för anfallet bestämdes till mitten av maj. Den 27 mars kallades emellertid Paulus, som alltjämt arbetade i högkvarteret med denna operation, in till Hitler: Balkanfrågan hade kommit emellan, och plan »Barbarossa» måste t. v. läggas å sido.

Det framgår tydligt, att det tyska högkvarteret — liksom så många andra politiska och militära staber världen runt — hade felaktig uppfattning om den ryska statens hållfasthet och effektiviteten hos dess krigsmaskin. En promemoria av den 31 december 1940 återger de inom härens generalstab hävdade åsikterna. Där betecknas den tyska armén som en kvantitativt sett enorm maskin, men samtidigt understrykes, att dess ledning är oerfaren, transportsystemet föga funktionsdugligt och trupperna av heterogen sammansättning. Deras kvalitet i hårda strider säges vara tvivelaktig. Den ryska »massan» anses vara helt underlägsen en armé med modern utrustning och överlägsen ledning. Brauchitsch utvecklade som sin uppfattning, att man borde räkna med våldsamma gränsslag under högst fyra veckor — därefter endast svagt motstånd. Och så gick den tyska armén till värvet utan vinterutrustning: trots Balkan-förseningen hade man tydligen tänkt sig att ha det hela avklarat före vinterns ankomst.

*

Hur stod den tyska ledningen till Balkan-frågan? På den punkten ge referaten tydligt svar: när Mussolini gick till anfall mot Grekland den 28 oktober var detta ett drag mot det tyska högkvarterets önskan. Det var, säger Jodl, ett »onödigt» steg, inlett utan tillräckliga medel och tvärt emot alla avtal. Ett annat uttalande bestyrker, att det kom som en överraskning. Hitler var i Frankrike, när Göring orienterade honom om det förestående anfallet. Han dirigerade då om sitt tåg vid hemresan från Berlin till Florens för att tala förstånd med Mussolini. Men denne skulle

inför det beramade mötet ha satt igång tidigare än som först var sagt, och när Hitler kom, var anfallet ett faktum. Det finns ett brev från Führern efter hemkomsten, där han rakt på sak säger, att avsikten med Florens-resan var att få Greklandsföretaget uppskjutet — i varje fall till efter det amerikanska presidentvalet. Ciano — i sin dagbok — bestyrker, att tyskarna voro emot, och omtalar, att det var Hitlers besättande av Rumänien den 11 oktober, som drev Mussolini till beslutet. »Hitler ställer mig alltid inför ett fullbordat faktum. Den här gången ämnar jag betala honom med hans eget mynt. Han skall av tidningarna få veta, att jag har ockuperat Grekland.» Så blev det nu inte: Grekland stod sig gott, italienarna behövde snart hjälp. Och detta medförde för Hitler nödvändigheten av helt andra åtgärder till den södra flankens tryggande, än han från början tänkt sig. Den förändrade situationen accentuerades genom de antinazistiska gruppernas i Jugoslavien statskupp den 27 mars. Det var den dagen Paulus kallades in och fick order att hejda utlösningen av »Barbarossa». Samma dag utgav Hitler i stället sina direktiv om aktionen mot Jugoslavien och Grekland. Den 30 mars följde arméchefen Brauchitschs verkställighetsorder och den 6 april utlöstes anfallet. Det hela kom som en fullkomlig överraskning för oss, säger Keitel, Hitler var fruktansvärt arg på Mussolini.

*

Det var sydflanken som så säkrades genom Balkan-fälttåget. Den norra flanken utgjordes av Finland. Nürnbergprocessen har bragt i dagen flera dokument, som belysa det finsk-tyska samarbetet, och i två vittnesmål har saken också varit före: de på den punkten hörda är Paulus, som ju utarbetade de tyska planerna, och generalen Buschenhagen, som var stabschef hos Falkenhorst och tyskarnas kontaktman. Nürnbergmaterialet har emellertid framlagts även i den finska krigsansvarighetsprocessen, och Buschenhagen har även där hörts som vittne. De finska generalerna ha ställts inför dessa uppgifter. Deras relation är i väsentliga delar avvikande, främst gäller det själva innebörden i de finsk-tyska generalstabsförhandlingarna: det tyska vittnet talar om överenskommelser och avtal, den finske generalstabschefen Heinrichs däremot förnekar bindande uppgörelser och framställer överläggningarna som »hypotetiska diskussioner». Där står sålunda uppgift mot uppgift. Men de yttre dragen i samspelet ligga någorlunda klarlagda. På hösten 1940 fingo tyskarna medgivande

om transitering av trupper via Finland till Norge — i likhet med vad som delvis ägde rum igenom Sverige. Denna genomgångs- trafik användes med de finska militärmyndigheternas vetskap till tysk uppladdning i Finland. Såväl Paulus som Buschenhagen deltog i december 1940 i ett möte med de tyska armécheferna i Zossen, där Halder gav orientering om det förestående anfallet på Ryssland. Där var också den finske generalstabschefen Heinrichs närvarande och höll ett föredrag om det finska vinterkriget. I februari 1941 var Buschenhagen i Helsingfors för förhandlingar. I maj deltog Heinrichs vid ett sammanträde i Salzburg under Jodls ordförandeskap; på återvägen konfererade han med Halder i Berlin. Den 2 juni fick den finske generalen Siilasvuo, som förde befäl i norr, orientering om det planerade samarbetet och att en av hans finska divisioner därvid skulle ingå under tyskt befäl. — I vart fall är det alldeles tydligt, att Hitlers norra flank var säkrad, när han gick till storanfallet i öster.

*

Den 22 juni brakade det löst. Stora segrar vann Hitler, men han vann inte Segern, har det sagts. I det tyska högkvarteret synes man emellertid rätt tidigt ha ansett fälttåget avgjort. Redan den 16 juli delade Hitler upp bytet. Som tyska kolonier skulle bl. a. Baltikum, Krim och trakten norr därom, Volga- och Baku-distrikten införlivas med riket. »Finnarna önska östra Karelen; likväl måste på grund av de stora nickelfynden i dessa områden Kola-halvön avstås till Tyskland.» Där föreslog Göring, att Terboven skulle få i uppdrag att sörja för halvöns utnyttjande, vilket bifölls. Finnarna önska vidare Leningrad, sade Hitler. »Jag skall jämna Leningrad med marken och sedan överlämna området till finnarna.» Han hade emellertid planer även på bundsförvanten själv: försiktigt borde man förbereda inlemmandet av Finland i det tyska väldet, närmast genom ett förbund mellan de båda staterna.

*

Segern över Ryssland uteblev. I stället förändrades den politiska situationen till det sämre i början av december, i det att Tyskland ställdes inför krig även med Förenta Staterna. När bundsförvanten Japan den 7 december helt plötsligt gick till attack på Pearl Harbour slöt Hitler upp och förklarade den 11 i samma månad krig. Hur stod han i själva verket i den frågan? Fanns

det inte alla skäl att beklaga Japans steg? På den punkten äro uppgifterna motsägande. Ett vittnesmål av Ribbentrop har relaterats, där han omtalar tyskarnas energiska arbete för att få japanerna att anfälla Ryssland och Singapore — men hålla sig ifrån all aggression mot U. S. A. Emellertid, säger han enligt denna relation, »Japan gjorde varken det ena eller det andra, som vi ville, utan något helt annat: angreppet på Pearl Harbour». Den relationen förefaller sannolik. Men själva domsutslaget ger en annan bild, enligt vilken Ribbentrop i slutet av november skulle uppmanat Japan till krig mot U. S. A. och senare, när japanerna meddelade sin avsikt, utlovat tysk hjälp.

*

Striden gick vidare — mot allt större besvikelser för den tyska ledningen. Från den därefter följande tiden ha de nu tillgängliga referaten inte så stort intresse ur militär-politisk synpunkt. Aggressivitetens tid var snart slut, initiativet övergick till motparten. Det som i stället dominerar i domstolsakterna i fortsättningen är vittnesbörden om nazistregimens fruktansvärda behandling av krigsfångar och civilbefolkning.